

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-989/19-P

Název	Dětský domov Čtyřlístek, Planá
Sídlo	Zámecká 853, 348 15 Planá
E-mail	ddplana@seznam.cz
IČ	70842540
Identifikátor	600028798
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jiří Kotschy
Zřizovatel	Plzeňský kraj
Místo inspekční činnosti	Zámecká 853, 348 15 Planá
Termín inspekční činnosti	15. 11. – 19. 11. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného dětským domovem podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu školského zařízení a jeho souladu s právními předpisy podle §174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Výchova a vzdělávání v Dětském domově Čtyřlístek, Planá (dále „DD“ nebo „zařízení“) probíhají ve čtyřech rodinných skupinách. Zařízení má podmínky pro umístění nezletilých matek s dětmi a těhotných dívek. V budově DD je sociální byt, který byl v době inspekční činnosti využit k bydlení pro zletilou nezaopatřenou osobu. Další zletilá osoba bydlí v městském „startovacím“ bytě.

K datu inspekční činnosti bylo v zařízení umístěno 28 dětí. Předškolní vzdělávání a plnění povinné školní docházky probíhá ve školách v Plané, starší děti dojíždějí do středních škol v Plané a Boru. Z celkového počtu mělo 12 dětí diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby. Sedm dětí bylo v době inspekční činnosti na dlouhodobém pobytu ve své biologické rodině.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel zařízení splňuje zákonem stanovené podmínky pro výkon své funkce. Svoji vizi rozvoje zařízení, jejímž hlavním cílem je komplexní příprava dětí k samostatnému životu, zpracoval do dlouhodobé koncepce. Její záměr se postupně daří úspěšně naplňovat. Řízení DD efektivně rozdělil mezi vedoucí jednotlivých úseků (vedoucí vychovatel, vedoucí stravování, ekonomka a sociální pracovnice). Dodržování stanovených úkolů kontroluje spíše nahodile, dosud nenastavil funkční systém kontrolní a hospitační činnosti tak, aby poskytovala zaměstnancům zpětnou vazbu o úrovni a efektivitě jejich práce a byla přínosem pro zkvalitňování poskytovaných služeb. Kvalitu řízení zvyšuje každodenní osobní setkávání pedagogů a vzájemné informování o chování dětí a o jejich výsledcích ve škole. Na řízení subjektu i na organizaci dění v DD se aktivně podílí dětská spoluspráva, která se pravidelně schází. Přípomínkami, náměty a doporučeními dětí se vedení zařízení prokazatelně zabývá. Způsob vedení zařízení přispívá k vytváření dobré vzájemné spolupráce a komunikace mezi vychovateli, dětmi i zákonnými zástupci.

Činnosti dětí a pedagogických pracovníků jsou systematicky plánovány a zahrnuty do ročního plánu a do týdenních plánů, čímž jsou vytvořeny vhodné podmínky pro trvalý rozvoj zařízení. Vyhodnocování a naplňování školního vzdělávacího programu a ročního plánu ředitelem není však systematické. Dokumentace DD je vedena přehledně a průkazně.

V době inspekční činnosti zajišťovalo výchovu v zařízení 17 pedagogických pracovníků včetně ředitele. Z celkového počtu pedagogů jich šest nesplňuje předpoklad odborné kvalifikace pro výkon své činnosti vychovatele a jedna pro činnost asistentky pedagoga. Tato nequalifikovanost neměla vliv na kvalitu poskytovaného vzdělávání. Ředitel prokazatelným způsobem doložil, že nadále hledá kvalifikované pracovníky.

V případě příchodu nově nastupujících a začínajících pedagogických pracovníků je jim věnována podpora ze strany ředitele i vychovatelů. V rámci dalšího vzdělávání absolvovala v hodnoceném období jen malá část pedagogů vzdělávací akce zaměřené na získávání a prohloubení odborných a metodických znalostí a dovedností nezbytných ke vzdělávání dětí a na nové metody a formy práce ve výchově a vzdělávání.

Každé dítě má při příchodu do zařízení určeného klíčového pracovníka, s nímž je prokazatelně seznámeno. Děti v rozhovorech uvedly, že ho znají, mohou se mu svěřovat se svými problémy a účelně vzájemně spolupracují. Zařízení vytváří vhodné podmínky pro společné umístění sourozenců v ložnici či v rodinné skupině, čímž umožňuje rozvoj sourozeneckých vztahů.

Materiální podmínky DD umožňují naplňovat realizovaný školní vzdělávací program. Vybavení DD je vhodně uzpůsobeno pro činnost rodinných skupin a odpovídá požadovaným standardům a požadavkům pro zdravý vývoj dětí. Prostory rodinných skupin jsou vybaveny jako v běžné rodině, což dává dětem dostatek příležitosti k vytváření a rozvoji dovedností spojených se sebeobsluhou a chodem domácnosti, řešení běžných situací a zvládání jednoduchých úkolů. Prostory jsou přizpůsobené k mimoškolním aktivitám, hrám i přípravě na vyučování. Každé dítě má možnost uzamknutí svých osobních věcí. Všechny rodinné skupiny jsou vybaveny elektronikou, domácími spotřebiči a výpočetní technikou s připojením na internet. Ložnice dětí jsou vkusně zařízeny a vyzdobeny výtvarnými pracemi dětí i cenami získanými ze sportovních a jiných soutěží. Zařízení vytváří funkční zázemí pro osobnostní rozvoj dětí i plnění stanovených cílů. K objektu DD patří zahrada s bazénem a nově pořízenými herními prvky pro menší děti. Vybavení pro volnočasové aktivity dětí je na velmi dobré úrovni a je účelně využíváno v rámci výchovně vzdělávacích činností.

Kapesné je dětem vypláceno v souladu s příslušnými právními předpisy, kritéria jsou stanovena ve vnitřním řádu DD. Vychovatelé jsou děti vedeny k hospodaření s penězi, mají možnost s nimi nakládat dle vlastního uvážení, poznávají hodnotu peněz, čímž je u nich podporována finanční gramotnost.

Děti jsou prokazatelně seznamovány s riziky a poučovány o bezpečnosti a ochraně zdraví na začátku a několikrát v průběhu školního roku, stejně tak i před akcemi, které se uskutečňují mimo DD.

Finanční prostředky ze státního rozpočtu na platy, příspěvek zřizovatele na provoz, dávky státní sociální podpory, příspěvek na úhradu péče a sponzorské dary souhrnně přispívají k vytváření vhodných podmínek pro rozvoj osobnosti dětí a k dalšímu rozvoji zařízení.

Stravování zabezpečuje vlastní jídelna s celodenním provozem. O víkendu si děti s pomocí vychovatelů v rámci výchovně vzdělávací činnosti připravují jídlo samy s cílem osvojit si dovednosti spojené s chodem domácnosti. Hlavním cílem je zdravý vývoj dětí a získání vhodných stravovacích návyků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitační činnost probíhala v odpoledních hodinách a sledovala různé činnosti ve všech rodinných skupinách. Vychovatelé používali různé metody a formy výchovně vzdělávací práce, které odpovídaly potřebám, možnostem, schopnostem a věku dětí, přičemž byly respektovány jejich individuální zájmy. V činnostech se objevovalo propojení s běžným životem, využití praktických znalostí, zkušeností, ale i dovedností dětí. Při hodnocených aktivitách vyjadřovaly děti vlastní názor, diskutovaly s vychovateli, při komunikaci se všichni vzájemně respektovali. Kromě plánované hlavní činnosti byly děti vedeny k upevňování návyku pravidelné domácí přípravy na vyučování, k pracovní činnosti, k naplňování sociálních a komunikativních kompetencí. Zvolené formy práce děti motivovaly, udržovaly tak po celou dobu činnosti jejich aktivitu a zájem. Výchovně vzdělávací činnost vycházela z ročního plánu, školního vzdělávacího programu a z programů rozvoje osobnosti dítěte. Pedagogové se ve svých činnostech zaměřovali na osobnostní rozvoj dětí, které byly seznamovány s jasnými pravidly podporujícími sebedůvěru, citovou stránku jejich osobnosti a aktivní přístup při zapojování se do života společnosti. Důraz kladli na rozvoj sociální gramotnosti, udržování rodinných vazeb, upevňování hygienických návyků, utváření morálních postojů a výchovu k samostatnosti.

Hodnocené odpolední činnosti v rodinných skupinách probíhaly podobně jako v běžně fungujících rodinách. Děti byly vedeny ke zvládání reálných situací souvisejících např.

s pravidelnou domácí přípravou na školu, sebeobsluhou, s péčí o pořádek a čistotu v bytě, s péčí o mladší děti ve skupině, což napomáhá k utváření pozitivních sociálních vztahů. Pedagogičtí pracovníci dokázali citlivě reagovat na aktuální rozpoložení dětí, formulovat svá očekávání a vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání potřebám dětí. Účelně byla zařazována individuální práce a spolupráce v menších skupinách. Děti byly zpravidla aktivní a spolupodílely se na výběru nabízených aktivit. Pedagogičtí pracovníci nabízeli dostatek možností, při kterých děti dokázaly uplatnit samostatnost, musely se umět rozhodnout a argumentovat, což prokazovaly i při vzájemné komunikaci.

Výchova a vzdělávání v DD jsou založeny na vzájemné důvěře a pozitivní komunikaci. Ve všech rodinných skupinách panovala vstřícná atmosféra. Děti byly zcela přirozeně vedeny k dokončování činností a k přijímání odpovědnosti za své denní povinnosti. Většina starších dětí si sama organizuje volný čas, učí se samostatnému bydlení, správnému hospodaření s penězi s cílem část financí si uspořit. Respektování individuálního stavu a specifických schopností dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně důrazu na dodržování pravidel, příznivě ovlivňovalo jejich výchovu a vzdělávání, což se projevovalo mimo jiné slušným chováním vůči sobě, vychovatelům i ostatním dospělým osobám.

Děti měly dostatek prostoru pro volné činnosti dle vlastního výběru. Část dětí po domluvě s vychovatelem trávila své osobní volno samostatnou vycházkou. Děti jsou také ve značné míře zapojovány do zájmových aktivit, které organizuje samotné zařízení nebo externí organizace. Tyto činnosti rozvíjejí nadání, zájmy a schopnosti dětí a přispívají k rozvoji vrstevnických vztahů mimo zařízení. Zvláště zdařilé výtvarné a rukodělné činnosti s vánoční tematikou motivovaly děti ke smysluplnému využívání volného času, podporovaly u nich rozvoj pracovních kompetencí, kompetencí k učení a rozvíjení estetického cítění.

Při domácí přípravě na vyučování vychovatelé zařazovali individuální i skupinové formy práce, ponechávali dětem dostatek prostoru pro samostatné řešení úloh. Děti byly při plnění zadaných úkolů soustředěné a pozorné.

Výchovně vzdělávací činnosti probíhaly ve shodě s deklarovanými cíli sociálního učení s důrazem na úspěšné dokončení základního vzdělání, přechod na střední školy a maximální samostatnost po odchodu ze zařízení.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zařízení se cíleně zabývá výsledky výchovy a vzdělávání, podporuje rozvoj osobnosti dětí. Vyhodnocování Programů rozvoje osobnosti dítěte má však rozdílnou úroveň, některé jsou vedeny pečlivě, jiné obecněji s nepříliš konkrétními úkoly a kroky k dosažení stanoveného cíle a vyhodnoceními pro jednotlivé děti. Hodnotící systém dětí není jasně nastaven, což vyplývá jak z písemných materiálů, tak z hospitační činnosti a rozhovorů s dětmi.

Opatření ve výchově jsou udělována na základě konkrétních porušení pravidel stanovených ve vnitřním řádu zařízení, jsou s dětmi individuálně probírána a společně s pedagogem je stanovena náprava. Systém hodnocení dětí je primárně založen na individuálním přístupu ke každému dítěti včetně důrazu na znalost jeho osobnosti a stavu. Pedagogové uplatňují především průběžné slovní hodnocení bez záznamů. Pozitivně byl v průběhu inspekční činnosti hodnocen zejména důraz na samostatnost dětí, vzájemnou pomoc a prohlubování sourozeneckých vztahů nebo vedení mladších dětí staršími.

Koncepce zařízení klade velký důraz na školní docházku a profesní přípravu dětí. Vychovatelé úzce spolupracují se školami, kam děti dochází, účastní se pravidelně třídních

schůzek a společně s učiteli i dětmi samotnými hledají vhodné strategie ke zvládnání školních povinností (učební postupy, speciální pomůcky, docházkové systémy apod.). Ředitel zjišťuje názory dětí na poskytovanou péči, a to jednak prostřednictvím schránky důvěry, jednak komunitními sezeními. Děti využívají také možnosti kdykoliv za ním zajít se svými problémy a starostmi. Do schránky důvěry vkládají i poděkování nebo svá přání, která ředitel analyzuje a pracuje s nimi. Děti vědí, na koho se mohou se svými požadavky obrátit, svého klíčového pracovníka akceptují.

Při rozhovorech oslovené děti uváděly, že byly se svými právy a povinnostmi seznámeny a svůj pobyt v zařízení hodnotily vesměs pozitivně. Nesetkaly se s ponižováním, fyzickým trestáním nebo agresí způsobenou dospělým zaměstnancem, nejsou omezovány v přijímání návštěv, mají umožněn pohyb mimo zařízení formou samostatných vycházek i možnost návštěv osob blízkých. Některé děti uvedly, že se ojedinele setkaly s agresí jiných dětí. Ihned se svěřily řediteli, kterému se podařilo tento negativní jev eliminovat.

Preventivní strategie se promítla do veškerého dění DD. Společnou snahou všech pedagogických pracovníků DD je cíleně zařazovat do programu takové aktivity, které pomáhají dětem lépe se začleňovat do společnosti, odpovědně řešit konflikty a také učit děti týmové práci. Zpětná vazba rodinné skupiny pak přispívá ke korekci sebehodnocení každého dítěte. Velkým problémem některých dětí je oblast mezilidských vztahů, neschopnost zvládat své emoce při řešení neshod, velmi často nedokáží zvládat konfliktní situace. Cílem DD je pozitivně ovlivňovat a formovat odlišné hodnotové postoje a morální zásady dětí. Zařízení se střídavými úspěchy řeší zneužívání návykových látek. Situace přesahující možnosti a kompetence DD pak s různou mírou úspěšnosti ředitel aktivně řeší za pomoci specialistů z odborných školských či zdravotnických zařízení, Policie ČR a pracovníků orgánu sociálně právní ochrany dětí. V posledním školním roce byly v knize útěků zaznamenány opakované útěky dvou dětí.

Kontakty s rodinou za podpory orgánu sociálně právní ochrany dětí jsou vedením zařízení podporovány. Zákonní zástupci mohou po splnění pravidel daných vnitřním řádem opustit s dítětem na určenou dobu areál zařízení.

Pracovníci DD podporují rozvoj nadání dětí. Některé děti dosahují velmi dobrého umístění ve sportovních a uměleckých soutěžích, což je významný motivační prostředek pro jejich rozvoj. S cílem zapojit děti do běžného života realizuje DD besedy, přednášky, kulturní akce, v sounáležitosti s městem se podílí na dodržování tradičních národních zvyků. Velice přínosná je spolupráce se zařízeními stejného typu. Navazovány jsou přátelské vztahy, děti se učí sociálním dovednostem ve společnosti jiných dětí různého věku nebo ve společnosti seniorů (zapojení do projektu „Most přes generace“). V době letních prázdnin děti pobývají na dětských táborech.

Zákonní zástupci jsou informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání zejména prostřednictvím telefonických nebo osobních kontaktů.

DD věnuje v souladu se standardy kvality péče dostatečnou pozornost dětem, které opustily zařízení po nabytí zletilosti, resp. ukončily přípravu na povolání. Poskytuje jim podle jejich potřeb adekvátní podporu. Některé děti často DD navštěvují, což svědčí o jejich pozitivních vztazích k zařízení.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Školní jídelna byla dovybavena moderním zařízením s cílem zajistit výdej stravy všem dětem v nejvyšší kvalitě.
- Přetrvává vysoké procento nekvalifikovaných pedagogických pracovníků.
- Zkvalitnila se spolupráce s rodinami umístěných dětí, zvýšil se počet dlouhodobých pobytů dětí v biologických rodinách.

Silné stránky

- Obsahová náplň volnočasových aktivit motivuje všechny umístěné děti ke smysluplnému využívání volného času, podporuje u nich rozvoj pracovních kompetencí a estetického cítění zejména prostřednictvím výtvarných a rukodělných činností.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Ředitel dostatečně nevyhodnotil rizika v oblasti bezpečnosti dětí při jejich pohybu v prostorách DD.
- Neformální hospitační činnost ředitele neposkytuje pedagogickým pracovníkům zpětnou vazbu jako účinný prostředek ke zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání a služeb.
- Pedagogičtí pracovníci se v malé míře vzdělávají v oblasti náhradní výchovy.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Systematicky provádět hospitační a kontrolní činnost ze strany ředitele zařízení, monitorovat a důsledně vyhodnocovat práci pedagogických pracovníků. V případě zjištění nedostatků přijímat a realizovat účinná opatření k jejich odstranění.
- Efektivně využívat vnitřní elektronický systém pro vedení dokumentace s cílem zpřehlednit evidenci, předávání informací o dětech a průběhu jejich vzdělávání.
- Podpořit rozvoj odborných kompetencí v oblasti ústavní výchovy zajištěním dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná Plzeňským krajem dne 31. srpna 2001 čj.: 526/01, včetně dodatků č. 1 – 13
2. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele Dětského domova Čtyřlístek s účinností od 1. srpna 2012, čj. ŠMSPers./61/12, včetně dodatku ke jmenování ze dne 20. 05. 2015, čj. SMSpers./56/15
3. Osvědčení o absolvování Kvalifikačního studia pro ředitele škol a školských zařízení vydané NIDV Plzeň dne 24. 2. 2012
4. Koncepční záměr rozvoje zařízení
5. Vnitřní řád Dětského domova Čtyřlístek, Planá platný ve školním roce 2019/2020
6. Školní vzdělávací program Dětského domova Čtyřlístek, Planá platný ve školním roce 2019/2020
7. Minimální preventivní program pro školní rok 2019/2020
8. Osobní dokumentace dětí umístěných ve školském zařízení v době kontroly včetně programů rozvoje osobnosti dítěte a záznamů o plnění výchovně vzdělávacích cílů, opatření ve výchově a žádostí zákonných zástupců o povolení pobytu mimo zařízení
9. Jednací protokol vedený ve školním roce 2019/2020
10. Kniha úředních návštěv vedená ve školním roce 2019/2020
11. Kniha ostatních návštěv vedená ve školním roce 2019/2020
12. Výroční zpráva za školní rok 2018/2019
13. Zápisy z jednání pedagogické rady od 1. 9. 2018
14. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti od 1. 9. 2019
15. Knihy denní evidence zařízení od 1. 9. 2019
16. Účetní výkazy k 31. 12. 2018
17. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2019/2020
18. Personální dokumentace zaměstnanců
19. Kniha úrazů vedená ve školním roce 2019/2020

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

„OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA“

Mgr. Jitka Křížková, MBA, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jitka Křížková, MBA v. r.

Mgr. et Mgr. Jitka Černá, školní inspektorka

Mgr. et Mgr. Jitka Černá v. r.

Mgr. Petra Holopírková, kontrolní pracovnice

Mgr. Petra Holopírková v. r.

PhDr. Milan Molec,
odborník pro inspekční činnost v dětském domově

PhDr. Milan Molec v. r.

V Plzni 10.12.2019

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

„OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA“

Mgr. Jiří Kotschy,
ředitel školského zařízení

Mgr. Jiří Kotschy v. r.

V Plané 12.12.2019